

Szakmai terv

EFOP-5.2.2-17

Transznacionális együttműködések

TUdástranszfer mint **ZS**inórmÉ**R**ték (TUZSÉR) – Transz- és internacionális kulturális együttműködések a Kárpát-medencében

Általános adatok

A projekt minden egyes szakmai megvalósítója egyetlen közös célért dolgozik: a Tuzsér községben felállítandó **Lónyay Örökség Központ** megteremtésén, a kulturális turizmus fellendítésén, egy hátrányos térség gazdasági és kulturális adottságainak jobb kihasználásán, amely az egymással szervesen összekapcsolódó, más-más országban található földrajzi területek és az ott élő nemzetiségek kapcsolatának szorosabbra fűzését feltételezi. Mindennek alapja és zsinórmértéke pedig kizárólag a szakmai és jó gyakorlatokból szerzett tudás kölcsönös megosztása (tudástranszfer) lehet. A szakmai tevékenységek metszéspontjában a halmozottan hátrányos régióban elhelyezkedő Tuzsér község és vonzáskörzete, illetve ezeknek a kistérségi településeknek a teljes lakossága áll. Pályázatunk címében is erre a kérdéskörre fókuszálunk.

Szakmai tartalom

1. A támogatást igénylő szervezet bemutatása (releváns szakmai tapasztalat, humán erőforrás, infrastrukturális feltételek, szervezeti stabilitás) és annak bemutatása, hogy a támogatást igénylő működő gyakorlattal rendelkezik tudásmegosztás területén (tudásátadás/átvétel).

A Tuzsér Községért Közalapítvány 1992 óta szolgálja a település, valamint a kistérség/járás lakóit. 1999 óta szervez Kárpát-medencei szintű gyerektáborokat, melyek kapcsolati tőkét kihasználva egyéb kulturális és tudományos jellegű tevékenységek valósultak meg (pl. a „*Csak Tiszta forrásból*” avagy a *hagyományörzés módszertana* c. konferencia 2008-ban, vagy az elmúlt évben az Eszterházy Károly Egyetem Kulturális Örökség és Művelődéstörténet Tanszékének szakmai felügyelete mellett megrendezett *Nemzeti kincseink a Kárpátok ölelésében* c. konferencia. De más, egyéb konferenciák szervezése is megtörtént már, melyek szintén sikeresek voltak.

Kulturális területen is jelentős eredményeket értünk el: a táborokon túl, határon túli szereplőkkel, résztvevőkkel valósultak meg a „*Nyári Zenei Fesztivál a Lónyay*”-ban, vagy az „*Advent a Lónyay*”-ban elnevezésű programok is.

Ezek összegyűréséből jött létre a „*Kárpát-Fest, - minden ami kultúra*” elnevezésű programunk, mely összművészeti rendezvény, kísérőprogramokkal, szakmai együttműködésekkel, határon túli szereplőkkel.

A civilszervezetünk egy fő alkalmazottat foglalkoztat. A szervezet stabilitását a

közművelődési megállapodás biztosítja, s a hozzá rendelt forrás, melyet egyenlő, havi részletekben biztosít az Önkormányzat. A Művelődési Ház infrastruktúrája biztosítja a munkavégzéshez a megfelelő háttérrel, a közalapítvány kuratóriuma pedig a szervezeti stabilitást.

A szervezett konferenciák tudásanyaga kiadvány, könyv formában is eljut a nagyközönséghez, s mi is igyekszünk eljutni olyan szakmai rendezvényekre, ahol olyan új módszerekkel, tapasztalatokkal gazdagodhatunk, amelyek segítik munkánkat. Alapítványunk a tudásmegosztás területén tehát évtizedek óta működő gyakorlattal rendelkezik, aktivitásunk az elmúlt évtizedben folyamatosan fokozódó mértékű. Mindezek alapján elmondható, hogy szervezetünk rendelkezik a pályázati felhívás céljainak eléréséhez szükséges szakmai tapasztalatokkal, humán erőforrással – melyet a jelen projekt megvalósítási idejére megbízási szerződéssel rendelkező, projektmenedzseri feladatokat is ellátó szakmai vezetővel bővítenénk – és megfelelő infrastrukturális feltételekkel, valamint az ezek biztosítását rögzítő cselekvési tervvel. A projekt megvalósításához szükséges szervezeti feltételek megnyugtató módon rendelkezésre állnak (humán feltételek és a szervezeti stabilitást biztosító feltételek egyaránt).

2. Releváns szakmai tapasztalat bemutatása az együttműködő külföldi partnerek részéről

Együttműködő partnereinket úgy válogattuk meg, hogy releváns kapcsolattal és tapasztalatokkal rendelkezzenek Tuzsér község és kistérsége, valamint a létrehozandó **Lónyay Örökség Központ** tekintetében. Fontos szempont volt ezen kívül, hogy a kulturális és örökségturizmus ágazatban vagy az emlékhelyek létrehozására irányuló tevékenységek területén már rendelkezzenek tapasztalatokkal, bevált gyakorlatokkal, amelyek nyomán várhatóan új szempontokkal tudják majd bővíteni a jelen pályázat központi célkitűzését, azaz a Lónyay Örökség Központ megvalósítását, széles körű megismertetését, hosszú távú, fenntartható működtetését és térségintegráló gazdasági szerepét. Együttműködő partnereink mindegyike rendelkezik a fentebb megnevezett paraméterek valamelyikével, esetleg mindegyikével.

A felkért partnerek országonkénti felsorolása:

Szlovákia:

- (1) **Deregyő Nagyközség Önkormányzata**
- (2) **Nagykapos és Vidéke Társulás**

Ukrajna:

- (1) **Beregsomért Alapítvány**

Románia:

- (1) **Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság**
- (2) **Asociatia Liberartus**
- (3) **SASTEL Alapítvány**
- (4) **Fundatia Culturala pro Camar**

Mindezen kapcsolatok mellé – korábban megkötött együttműködés alapján – szakmai partnerként csatlakozik az Eszterházy Károly Egyetem Kulturális Örökség és Művelődéstörténet Tanszékének szakembergárdája.

3. A terület bemutatása, melyen a szervezet működik

A Tuzsér Községért Közalapítvány főleg kulturális és közművelődési területen fejt ki tevékenységét. 2014 márciusától közművelődési megállapodás keretében látja el a település közművelődési feladatait. Helyileg a Lónyay-kastély szárnyépületében lévő Művelődési Házban található.

A szervezet évek óta igyekszik olyan közösségi, kulturális és tudományos programokat szervezni, megvalósítani, melyek által a kulturális turizmus kínálta lehetőségek is előtérbe kerülhetnek, és elérhető közelségbe kerülhet a Lónyay Örökség Központ létrehozása.

Számos kulturális program (kiállítás, koncert, konferencia, könyvbemutató, hagyományőrző összejövetel) valósult már meg a Lónyay-kastély főépületében is. Ezek mindegyike szervesen kapcsolódott a kulturális örökség kérdésköréhez, valamint az épített örökségek fokozott kihasználásában rejlő kulturális célzatú turisztikai aktivitásokhoz.

A szervezet fontos célja a közösségépítés és közösségfejlesztés helyi szinten, szélesebb kitekintésben pedig kulturális civil szervezetek és intézmények hálózati együttműködése a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása jegyében, a kiépítendő együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserek erősítése érdekében. Fontosnak tartjuk az egymástól való tanulást, a speciális szakmai tudás továbbadását, ezért is szeretnénk minél több helyszínen megvalósítani szakmai programunkat (műhelyfoglalkozások, tanulmányutak), majd a közös tapasztalatok nyomán releváns ajánlásokat tenni a Lónyay Örökség Központ létrehozására és fenntartható működtetésére.

4. A probléma bemutatása, amire a tanulmányozni kívánt szolgáltatás irányul, és amit a nemzetközi tapasztalatcsere segítségével jobban meg kívánnak oldani

Településünkön található a már említett Lónyay-kastély komplexum. A világban egyre fontosabb szerepet kap a mobilitásra épülő turizmus, azon belül is az épített örökségek látogatása, a kulturális emlékhelyek felkeresése. A látogatói igény viszont manapság már nem elégíthető ki pusztán egy-egy épület meglátogatásával. Az érdeklődő élményre vágyva keresi az épületekben, épületek környezetében megvalósuló egyéb szolgáltatásokat, kulturális attrakciókat. Erre keresünk bevált példákat, jó gyakorlatokat tervezett elméleti és tapasztalati tevékenységeink során.

Pályázatunk legfőbb célja a kulturális civil szervezetek és intézmények hálózati együttműködése a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserek erősítése érdekében. Mivel hiszünk abban, hogy a választott területen – pályázatunk címe és egyben ars poeticánk értelmében – zsinórmértékünk kizárólag a szakmai ismeretek, tapasztalatok, azaz a megszerzett és megérlelt tudás kölcsönös átadása lehet, így vállalásaink is ennek a jegyében születtek meg. Szükségét látjuk egy interregionális klaszter létrehozásának a kulturális turizmus területén. Ennek apropója az a tény, hogy az észak-magyarországi régióban több kulturális örökségi klaszter működik (palóc kultúra megőrzése, északi várak klasztere stb.). Mindegyik konkrét örökségi elemre koncentrálnak, integráló szerepet nem tölt be és a határ menti területeken nem fejt ki

tevékenységét, ill. hatását. A projektben ilyen átfogó, befogadó és ernyő szerepet betöltő, határokon átívelő klaszter létrehozására tennénk kísérletet. Ehhez minden összeköttetésünk megvan. A klaszter konkrét célt is szolgálna: minden aktivitás a Tuzséron megálmodott Lónyay Örökség Központ megvalósításához, életre hívásához járulna hozzá a máshol bevált és a hármás határ közelében is adaptálható gyakorlatok segítségével. A hátrányos térség adottságainak ellenére hiszünk a kultúraintegráló szerepében és mozgósító erejében. A klaszter egyértelműen gazdaságélénkítő hatással működne, hiszen az örökségi elemet működtető, fenntartó kulturális intézmény, önkormányzat, civil szervezet stb. társult vállalkozásokkal (pl. étterem, szálloda, falusi turizmus, civil szervezet) folytathatná tevékenységét. Így válik kölcsönössé a folyamat: kultúra a turizmusért, turizmus a kultúráért. Szervesnek gondoljuk az összekapcsolást az egyes területek között, beleértve az oktatást is, amelyre hosszú távon egy kultúrafogyasztó réteg kitermelésében lehet számítani.

A 8. beavatkozási területen végzett tevékenységünkkel teljes mértékben illeszkedni kívánunk a szakmapolitikai környezethez és a pályázati felhívásban meghatározott konkrét célokhoz, melyek felsorolásától itt tartózkodunk. A megvalósítandó célokkal a helyi és regionális igényeknek, valamint a célcsoport által támasztott kívánalmaknak kívánunk megfelelni. Elsődleges célcsoportunk a hátrányos helyzetű térségekből érkező, mobilitásra hajlandó és kulturális szolgáltatásokra vágyó lakosság. Nagyobb mértékben a határon innen és túl élő, magyar ajkú honfitársaink érdeklődésére számítunk a Lónyay Örökség Központ kialakításakor, de természetesen a nemzetközi elvárásoknak is szeretnénk megfelelni, ami a külföldről érkező, a magyar nyelvet nem beszélő turisták tájékoztatását, kulturált szórakozását, intellektuális foglalkoztatását és napi humán igényeik kielégítését foglalja magában. Ezen túlmenően pedig újabb célcsoportként képzeljük el azt a szakmai-tudományos közösséget, amely egy örökségi központ által nyújtható szolgáltatások (konferenciaterem, kiállítási tér, állandó és időszakos tárlatok, kiadványok, közösségépítő tevékenységek épületen belül és kívül egyaránt) kihasználásával kulturált körülmények között tartalmasan kívánja kitölteni szakmai tudásátadásra szánt idejét.

5. A tanulmányozni kívánt szolgáltatás célcsoportjának részletes bemutatása

Ahogy azt korábban már kifejtettük, a megvalósítandó célokkal a helyi és regionális igényeknek, valamint a célcsoport által támasztott kívánalmaknak kívánunk megfelelni. Elsődleges célcsoportunk a hátrányos helyzetű térségekből érkező, mobilitásra hajlandó és kulturális szolgáltatásokra vágyó lakosság. Nagyobb mértékben a határon innen és túl élő, magyar ajkú honfitársaink érdeklődésére számítunk a Lónyay Örökség Központ kialakításakor, de természetesen a nemzetközi elvárásoknak is szeretnénk megfelelni, ami a külföldről érkező, a magyar nyelvet nem beszélő turisták tájékoztatását, kulturált szórakozását, intellektuális foglalkoztatását és napi humán igényeik kielégítését foglalja magában. Ezen túlmenően pedig újabb célcsoportként képzeljük el azt a szakmai-tudományos közösséget, amely egy örökségi központ által nyújtható szolgáltatások (konferenciaterem, kiállítási tér, állandó és időszakos tárlatok, kiadványok, közösségépítő tevékenységek épületen belül és kívül egyaránt) kihasználásával kulturált körülmények között tartalmasan kívánja kitölteni szakmai tudásátadásra szánt idejét.

A célcsoportokat személyes megkereséssel, offline eszközökkel (plakát, szórólap stb.), a közösségi média segítségével, valamint szakmai-tudományos infokommunikációs csatornákon keresztül kívánjuk elérni. A kutatás során, az adatfelvételek és interjúk nyomán az interperszonális kapcsolatok kiterjesztésével (felkeresettek családja, rokonsága, ismerősi köre) is növelni kívánjuk azt a kört, amely tudomást szerezhet programjainkról és szolgáltatásainkról.

6. A projekt bemutatása, a tanulmányozni kívánt szolgáltatás (módszer, eljárás) ismertetése

A projekt minden szolgáltatása, tevékenysége egyetlen közös célra koncentrál: a Tuzsér községben felállítandó **Lónyay Örökség Központ** megteremtésére, a helyi kulturális turizmus fellendítésére, egy hátrányos térség gazdasági és kulturális adottságainak jobb kihasználására, amely az egymással szervesen összekapcsolódó, más-más országban található földrajzi területek és az ott élő nemzetiségek kapcsolatának szorosabbra fűzését feltételezi. Mindennek alapja és zsinórmértéke pedig kizárólag a szakmai és jó gyakorlatokból szerzett tudás kölcsönös megosztása (tudástranszfer) lehet. A szakmai tevékenységek metszéspontjában a halmozottan hátrányos régióban elhelyezkedő Tuzsér község és vonzáskörzete, illetve ezeknek a kistérségi településeknek a teljes lakossága áll. Pályázatunk címében is erre a kérdéskörre fókuszálunk.

A tanulmányozni kívánt kérdéskört műhelyfoglalkozások (workshopok), tanulmányutakon szerzett személyes tapasztalatok, elméleti és gyakorlati megközelítést alkalmazó szempontok (konferencia), valamint egy széles körben végzett kutatás módszerével kívánjuk feldolgozni. Emellett számítunk együttműködő partnereink hatékony szakmai segítségére is.

A nagyközönséget kívánjuk megszólítani a projekt során forgatandó élményfilm két változatának valamelyikével (egy hosszabb verzió és egy rövidebb, editált változat). Ebben a média hatékonyságára építünk.

7. A támogatást igénylő által kiválasztott és felépített projekt programtevékenységek bemutatása

A projekt során **12 alkalommal műhelyfoglalkozásokat** (workshopokat) kívánunk megvalósítani, amelyeket egyúttal tréningre, érzékenyítésre és kompetenciafejlesztésre is szeretnénk kihasználni a résztvevők körében. Ezek az alkalmaknak a tematikája szorosan illeszkedne a **tapasztalatszerzési célzatú tanulmányutakhoz, amelyekből 8-at terveztünk.**

A konkrét megvalósítás a következőképpen néz ki:

- **2 alkalom workshop**
- **8 alkalom workshop és tanulmányút**
- **2 alkalom workshop**

Lehetséges helyszínek a tanulmányutakhoz az együttműködő partnerek részvételével:

1. **Tuzsér, Lónyay-kastély**
2. **Eger**

3. **Edelényi kastélysziget**
4. **Gyula, Almásy-kastély látogatóközpont**
5. **Tatai Vármúzeum**
6. **Körmend, Batthyány-kastély**
7. **Keszthely, Festetics-kastély**
8. **Pannonhalmi Bencés Főapátság**

A workshopok és tanulmányutak mellett egy szakmai konferenciát is szeretnénk megrendezni, amelyen együttműködő partnereink szakemberei, a kutatásban részt vevő kollégák és felkért szakértők tartanának tudományos előadásokat az alábbi két fő tematikai egységben.

8. A közösen felépített és a projektben megvalósítani tervezett kutatás tervének bemutatása (kutatási módszerek és kutatásba bevontak száma)

A projekt előkészítésének szakaszában már megtervezzük kutatási tervünk főbb pontjait. Sikeres pályázat esetén a támogatói döntést követően elkezdjük a kutatási segédletek (kérdőívek, interjúvázlatok stb.) előállítását. Ezt követően a kutatás technikai-adminisztratív előkészítése (találkozások megszervezése az interjúalanyokkal, adatközlőkkel, a kutatási segédletek technikai elkészítése: szerkesztés, nyomtatás) történik meg. Az adatgyűjtést desk-research módszerrel végezzük: nyilvánosan elérhető adatok, szakirodalom összegyűjtése, feldolgozása, majd a terepen gyűjtött adatokhoz való adaptálása. Az adatfelvételt a választott programterületen 100 fős mintán folytatjuk le. Amennyiben ez a mintavétel nem hoz releváns eredményt (kockázati tényező), vagy kétség merül fel a beszerzett adatok használhatóságát illetően, úgy a minta mértékét növeljük. Külföldi együttműködő partnereinkkel a támogatási döntést követően egyeztetjük majd, hogy melyik országban történjen meg a hasonló nagyságrendű adatfelvétel és a kiértékelés. Az ezen felül szükséges adatok piaci megvásárlása után elkezdődhet a kutatási adatbázis építése, amelyben az adatelemzést megelőzően adattisztítást fogunk elvégezni a tudományos gyakorlatnak megfelelően. A projektmegvalósítás második szakaszában kerül sor az ország tanulmányok elkészítésére, majd a kutatási zárójelentés összeállítására és nyilvános felületen történő közzétételére. Eredményeinket nyomdai úton előállított kiadvány formájában is publikálni szándékozunk.

9. A tervezett program hosszú távú hasznosulásának bemutatása;

Amennyiben a projekt megbízható és mértéktartó szakmai muníciót tudna generálni a Lónyay Örökség Központ létrehozásához, a hosszú távú hasznosulás egyértelmű lenne. Célzott beruházásokkal a rendelkezésre álló épületek tartós kulturális és turisztikai kihasználása, minőségi tartalommal való megtöltése a helyi lakosság körében egyértelműen identitás erősítő szerepet játszana, a gazdaságélénkítő hatás pedig hozzájárulna a hátrányos térség gazdasági előrelépéséhez.

A jelen projektben azonban kizárólag az örökségi központ működésének előkészítése történik meg. A beruházást egyéb konstrukcióból lehetne majd megvalósítani.